

Kommunstyrelsen

Remissvar: Betänkande av utredningen om sjukförsäkringen i förändring - en utvärdering SOU 2024:26

Sammanfattning

Ljungby kommun anser utifrån en sammanvägd bedömning att det gått för kort tid från införandet av regelförändringarna 2021/2022 för att effekten av dessa ska kunna utvärderas redan 2024. Kommun instämmer därför inte i förslaget om förändring av sjukförsäkringen som framgår av SOU 2024:26, men instämmer dock i att förslaget att bestämmelserna som avser sjukersättning för äldre bör behållas. Kommunen uttalar att man ser det som positivt att man aktivt söker anpassa regelverket för sjukskrivning så att återgången till arbetslivet inte blir lång och onödigt belastande för samhälle, arbetsgivare och individ.

Kommunens bedömning

Långa sjukskrivningsperioder innebär i många fall ett stort lidande för enskilda individer och är kostsamt på olika sätt såväl för arbetsgivaren som för samhället. Det innebär ett arbetskraftsbortfall och belastar bland annat sjukvården och andra samhällsinstitutioner på olika sätt. Sammantaget påverkar det därmed också organisationers möjlighet att kompetensförsörja sin verksamhet.

Ljungby kommun ser det som positivt att man aktivt söker anpassa regelverket för sjukskrivning så att återgången till arbetslivet inte blir lång och onödigt belastande för samhälle, arbetsgivare och individ. Det är dock en balansgång att formulera rätt nivå för reglerna så att optimal samhällsnytta uppnås till gagn för samhälle, arbetsgivare och individ. Tiden för återgång i arbete får inte bli så kort att man riskerar återfall och syftet bör i första hand vara återgång - inom ramen för arbetsförmåga och kompetens - i arbete vid den ordinarie arbetsplatsen, dels för att undvika korta inspel på den öppna arbetsmarknaden och dels för att ta vara på den verksamhetsspecifika kompetens som individen besitter sedan tidigare.

Det är också av stor vikt att förslag till regelförändringar utgår från väl underbyggda och evidensbaserade fakta samt att en konsekvensbedömning görs av förändringens effekter på kort och lång sikt. Ljungby kommun bedömer att tiden för utvärdering av de regelförändringar som genomfördes 2021/2022 har varit alltför kort och vi bedömer sammantaget att det är tveksamt om de- oavsett lokal, regional eller nationell nivå - underlag som läggs till delgrund för förslaget kan sägas utgöra tillräcklig underliggande fakta för att kunna bedöma effekterna av dessa regelförändringar.

Kommunen menar bland annat att det är svårt att få fram relevant statistik gällande påverkan på den försäkrades hälsa som man utrett med anledning av undantagen vid dag 180. Då många av de lagförändringar som gjordes 2021/2022 handlar om att hitta en hållbar arbetsförmåga så anser vi att en hållbar arbetsförmåga är svår att mäta under endast 1-2 års tid.

Ljungby kommun vänder sig emot att arbetsgivaren föreslås få ett större ansvar för att anpassa arbetsuppgifterna för den försäkrade vilket kan inkludera att erbjuda alternativa arbetsuppgifter eller anpassa arbetsplatsen för att underlätta återgång i arbete. Arbetsgivarens ansvar är redan idag stort och innebär ett omfattande arbete i samverkan med individen för att återgå i arbete. Att ytterligare utöka ansvaret bedöms inte vara till gagn varken för den enskilde eller arbetsgivaren utan får snarare motsatt verkan ur ett arbetsmarknadsperspektiv.

Ljungby kommun instämmer inte i att kravet om att "angiven yrkesgrupp" ska tas bort i reglerna för sjukskrivning. Kravet bedöms ge en mer verklighetstrogen bild gällande dagens arbetsmarknad och vilka krav som ställs i den. De yrkesgrupper som finns med i nuvarande tolkning av begreppet "normalt förekommande arbete" och de krav som ställs i dessa yrken är grundat på Arbetsförmedlingens bedömning av arbetsmarknaden. Arbetsförmedlingen bör vara den organisation som bäst vet vilka krav som ställs på den verkliga arbetsmarknaden i dag. Med tanke på de krav som faktiskt ställs på arbetsmarknaden i dag är det rimligt att antalet sjukskrivna efter införandet av kravet på angiven yrkesgrupp har ökat.

Ljungby kommun instämmer inte i att bedömningsgrunderna gällande deltidssjukskrivna ska ändras. Att man i just denna regel har ett större bedömningsutrymme som utredare kan vara en fördel eftersom man kan ta hänsyn till individ och arbetsgivare vilket torde leda till bättre förutsättningar för en full återgång i arbete. Självklart måste en deltidssjukskrivning och hur arbetstiden är fördelad vara av fördel gällande den medicinska rehabiliteringen och inte riskera en försämring i den försäkrades mående. Vi ser det som positivt för den försäkrade att kunna vara mer flexibel gällande hur arbetstiden fördelas vid en deltidssjukskrivning. Det anges att "dagens regelverk borde leda till en ökad sjukfrånvaro" vilket vi inte kan utläsa är ett väl grundat antagande.

Ljungby kommun instämmer inte i förslaget att ta bort undantaget "övervägande skäl" och inte heller i att ta tillbaka tidigare lydelse av begreppet "särskilda skäl" i reglerna för sjukskrivning. I utredningen framgår att människors arbetsförmåga bättre kommer kunna tas tillvara om man tar bort de förändringar som gjordes 2021/2022 i regelverket. Det är svårt att se hur en persons arbetsförmåga ska kunna tas tillvara på den öppna arbetsmarknaden under ett par månader, vilket ofta kan vara det som krävs för rehabilitering åter till arbetet hos den ordinarie arbetsgivaren. Att den enskilde individen tillsammans med eventuellt Arbetsförmedlingen eller någon annan organisation skulle hitta ett nytt mer hållbart arbete för den enskilde individen än det ordinarie arbetet på

endast ett par månader är svårt för oss att se i dagens arbetsmarknad. Kommunen hyser också en oro för att utslagningen i samhället skulle öka i samhället om en återgång sker till striktare regler för sjukskrivning och krav på återgång i arbetsmarknaden med bland annat ökade samhällskostnader som en konsekvens.

Vi anser det som en ganska naturlig följd att sjukperioderna ökade vid förändringen av sjukförsäkringen 2021/2022 eftersom man skapade en trygghet för en möjlig längre rehabilitering för återgång till ordinarie arbete. Det blir därmed ett märkligt argument för att nu ta bort nämnda regelverk. En längre sjukskrivningsperiod ger på sikt ger en möjlighet för att människors arbetsförmåga tas tillvara i mycket högre utsträckning, än om tiden blir för kort för att den rehabilitering som krävs, för en hållbar återgång i arbete.

För att mäta hållbar återgång i arbete krävs längre utredningstid än endast 1-2 år, vilket är den tid som denna utredning sträcker sig. Att undvika långa sjukskrivningar är i realiteten inte samma sak som att fler personer återgår i arbete.

Magnus Gunnarsson
Kommunstyrelsens ordförande

Jennie Vidal
Kommundirektör